

A Note on Translations

This document was originally prepared in English by a working group of the International Bar Association and was adopted by IBA Council Resolution.

In the event of any inconsistency between the English language versions and the translations into any other language, the English language version shall prevail.

The IBA would like to acknowledge the work of Marek Neumann and Karolina Wais in the translation of these Rules and the work of Marcin Aślanowicz and Agnieszka Siedlecka-Andrychowicz in the review of the translation.

the global voice of
the legal profession®

Regulamin Postępowania Dowodowego IBA

Przyjęty uchwałą Rady IBA

17 grudnia 2020 r.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Prawników

Regulamin

Preambuła

1. Niniejszy Regulaminu Postępowania Dowodowego w Arbitrażu Międzynarodowym ma zapewnić efektywny, oszczędny i uczciwy przebieg postępowania dowodowego w międzynarodowych postępowaniach arbitrażowych, szczególnie w arbitrażu z udziałem stron z krajów o odmiennych tradycjach prawnych. Celem Regulaminu jest uzupełnienie przepisów krajowych oraz reguł dotyczących postępowania arbitrażowego zawartych w regulaminach instytucji arbitrażowych, regulaminach *ad hoc* oraz wszelkich innych reguł stosowanych w prowadzeniu arbitrażu.
2. Strony oraz Zespoły Orzekające mogą stosować Regulamin Postępowania Dowodowego IBA w całości lub w części, zmieniać Regulamin lub używać go jako wytycznych do opracowania własnych reguł postępowania. Regulamin nie ma na celu ograniczenia elastyczności, wpisanej w naturę międzynarodowego postępowania arbitrażowego, która stanowi jego zaletę; Strony oraz Zespoły Orzekające mogą dostosowywać Regulamin do okoliczności poszczególnych postępowań arbitrażowych.
3. Postępowanie dowodowe będzie prowadzone zgodnie z zasadą, że każda ze Stron będzie działać w dobrej wierze oraz będzie uprawniona do zapoznania się, z należytych wyprzedzeniem przed Rozprawą Dowodową lub rozstrzygnięciem co do faktów lub co do meritum, z materiałem dowodowym, na który powołują się inne Strony.

Definicje

W Regulaminie Postępowania Dowodowego IBA:

„**Biegły Powołany przez Stronę**” oznacza osobę lub instytucję powołaną przez Stronę, w celu przedłożenia opinii na konkretny temat określony przez Stronę;

„**Biegły Powołany przez Zespół Orzekający**” oznacza osobę lub instytucję wyznaczoną przez Zespół Orzekający w celu przedłożenia

opinii na konkretny temat określony przez Zespół Orzekający;

„**Dokument**” oznacza pismo, wiadomość, zdjęcie, rysunek, program lub jakiegokolwiek dane, zarejestrowane lub utrwalone na papierze albo w formie elektronicznej, audialnej, wizualnej, czy też jakiegokolwiek innej formie;

„**Opinia Biegłego**” oznacza pisemne oświadczenie Biegłego powołanego przez Zespół Orzekający lub Biegłego powołanego przez Stronę;

„**Powód**” oznacza Stronę lub Strony, które wszczęły postępowanie arbitrażowe oraz jakąkolwiek Stronę, która przez przystąpienie lub w inny sposób, występuje wraz z taką Stroną lub Stronami;

„**Pozwany**” oznacza Stronę lub Strony, przeciw którym Powód wytoczył powództwo oraz jakąkolwiek Stronę, która poprzez wstąpienie do postępowania lub w jakikolwiek inny sposób, przystąpiła do postępowania do takiej Strony lub Stron; oznacza także Pozwanego, który wniósł powództwo wzajemne;

„**Regulamin Ogólny**” oznacza regulamin instytucji arbitrażowej, *ad hoc* lub inny regulamin mający zastosowanie do postępowania arbitrażowego;

„**Regulamin Postępowania Dowodowego IBA**” lub „**Regulamin**” oznacza niniejszy Regulamin Postępowania Dowodowego w Arbitrażu Międzynarodowym z uwzględnieniem ewentualnych zmian lub poprawek;

„**Rozprawa Dowodowa**” oznacza rozprawę, czy to prowadzoną w ciągu kilku następujących po sobie dni czy też nie, podczas której Zespół Orzekający bezpośrednio lub w ramach telekonferencji, wideokonferencji lub w innej formie uzyskuje materiał dowodowy przekazany w formie ustnej lub innej;

„**Rozprawa Zdalna**” oznacza rozprawę prowadzoną w całości, w części lub jedynie w odniesieniu do niektórych uczestników w drodze telekonferencji, wideokonferencji lub przy użyciu innej technologii komunikacyjnej, dzięki której w rozprawie biorą udział jednocześnie uczestnicy znajdujący się różnych lokalizacjach;

„**Strona**” oznacza stronę postępowania arbitrażowego;

„**Wniosek o Przedłożenie**” oznacza pisemny wniosek Strony o

przedłożenie Dokumentów przez drugą Stronę;

„*Zespół Orzekający*” oznacza jedynego arbitra lub zespół arbitrów;

„*Zeznanie Świadka*” oznacza pisemne oświadczenie świadka co do faktów.

Artykuł 1   Zakres stosowania

1. Jeżeli Strony zgodziły się lub Zespół Orzekający postanowił, aby stosować Regulamin Postępowania Dowodowego IBA, Regulamin znajdzie zastosowanie do postępowania dowodowego, z wyjątkiem sytuacji gdy jakiegokolwiek jego postanowienie może być uznane za sprzeczne z jakimikolwiek bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, uznanymi przez Strony lub Zespół Orzekający za mające zastosowanie w sprawie.
2. W przypadku umowy Stron o zastosowaniu Regulaminu Postępowania Dowodowego IBA, w całości albo w części, należy domniemywać, w braku odmiennych postanowień, że dotyczyła ona wersji Regulaminu obowiązującego w dacie zawarcia tej umowy.
3. W razie sprzeczności między jakimikolwiek postanowieniami Regulaminu Postępowania Dowodowego IBA a postanowieniami Regulaminu Ogólnego, Zespół Orzekający stosuje Regulamin Postępowania Dowodowego IBA w sposób, który jego zdaniem najlepiej zapewni osiągnięcie, w możliwie jak najszerszym zakresie, celów zarówno Regulaminu Ogólnego, jak i Regulaminu Postępowania Dowodowego IBA, chyba że Strony postanowiły inaczej.
4. W przypadku sporu dotyczącego wykładni Regulaminu Postępowania Dowodowego IBA, Zespół Orzekający winien interpretować postanowienia Regulaminu zgodnie z ich celem oraz w sposób najwłaściwszy danemu postępowaniu arbitrażowemu.
5. W kwestiach dotyczących postępowania dowodowego, które nie zostały uregulowane ani w Regulaminie Postępowania Dowodowego IBA, ani w Regulaminie

Ogólnym, w braku odmiennego uzgodnienia Stron, Zespół Orzekający winien prowadzić postępowanie dowodowe w sposób, jaki uzna za stosowny, zgodnie z ogólnymi zasadami Regulaminu Postępowania Dowodowego IBA.

Artykuł 2   Konsultacje dotyczące kwestii dowodowych

1. Zespół Orzekający, w najwcześniejszym właściwym momencie postępowania, winien podjąć konsultacje ze Stronami oraz wezwać je do wzajemnej konsultacji, w celu uzgodnienia skutecznego, oszczędnego i uczciwego sposobu, w jakim prowadzone będzie postępowanie dowodowe.
2. Konsultacje dotyczące kwestii dowodowych mogą dotyczyć zakresu, czasu i sposobu gromadzenia dowodów, włączając w to, w zakresie mającym zastosowanie:
  - (a) sporządzanie i przedkładanie Zeznań Świadków oraz Opinii Biegłych;
  - (b) odbieranie ustnych zeznań na jakiegokolwiek Rozprawie Dowodowej;
  - (c) wymogi, sposób postępowania oraz format przedkładania Dokumentów;
  - (d) zakres ochrony poufności dowodów, który ma być zapewniony w postępowaniu arbitrażowym;
  - (e) postępowanie w kwestiach dotyczących cyberbezpieczeństwa i ochrony danych; oraz
  - (f) wdrażanie rozwiązań zwiększających skuteczność, oszczędność oraz ochronę źródeł w związku z przeprowadzaniem dowodów.
3. Zaleca się, żeby Zespół Orzekający, kiedy uzna to za stosowne, wskazał Stronom wszelkie kwestie:
  - (a) które Zespół Orzekający może uznać za mające znaczenie dla sprawy i istotne dla jej rozstrzygnięcia; i/lub
  - (b) co do których właściwe może być wydanie postanowienia wstępnego.

Artykuł 3 Dokumenty

1. W terminie wskazanym przez Zespół Orzekający, Strona winna przedłożyć Zespołowi Orzekającemu oraz pozostałym Stronom wszelkie dostępne jej Dokumenty, które powołuje, w tym Dokumenty jawne i powszechnie dostępne, za wyjątkiem Dokumentów, które przedłożyła już inna Strona.
2. W terminie wskazanym przez Zespół Orzekający, każda ze Stron może złożyć Zespołowi Orzekającemu oraz pozostałym Stronom Wniosek o Przedłożenie.
3. Wniosek o Przedłożenie winien zawierać:
  - (a) (i) opis każdego żądanego Dokumentu, który wystarczy do jego identyfikacji, lub (ii) wystarczająco szczegółowy opis (wraz ze wskazaniem przedmiotu) wąskiej i sprecyzowanej kategorii Dokumentów, których istnienia można rozsądnie domniemywać; w przypadku Dokumentów przechowywanych w formie elektronicznej Strona wnioskująca lub Zespół Orzekający może zarządzić o konieczności zidentyfikowania określonych plików, słów-kłuczy, osób, lub innych środków potrzebnych do skutecznego i oszczędnego wyszukiwania takich Dokumentów;
  - (b) oświadczenie wskazujące, w jaki sposób żądane Dokumenty mają związek ze sprawą i są istotne dla jej rozstrzygnięcia; oraz
  - (c) (i) oświadczenie, że Strona wnioskująca nie posiada, nie sprawuje pieczy ani kontroli nad żądanymi Dokumentami lub oświadczenie wskazujące, dlaczego przedłożenie żądanych Dokumentów byłoby nadmiernie uciążliwe dla Strony żądającej, oraz
(ii) oświadczenie wskazujące przesłanki, na podstawie których Strona wnioskująca uznaje, że żądane Dokumenty są w posiadaniu, pod pieczęcią lub kontrolą innej Strony.

4. W terminie wskazanym przez Zespół Orzekający, Strona do której skierowany jest Wniosek o Przedłożenie, w zakresie w jakim nie zgłasza sprzeciwu, przedłoży pozostałym Stronom oraz Zespołowi Orzekającemu, jeżeli ten tak postanowi, wszelkie żądane Dokumenty, które są w jej posiadaniu, pod jej pieczęcią lub kontrolą.
5. Jeżeli Strona, do której skierowany jest Wniosek o Przedłożenie, zgłosi sprzeciw co do części lub wszystkich żądanych Dokumentów, to winna przedstawić go na piśmie Zespołowi Orzekającemu oraz pozostałym Stronom w terminie wyznaczonym przez Zespół Orzekający. Uzasadnienie sprzeciwu winno wskazywać na powody wymienione w Artykułach 9 ust. 2 lub 9 ust. 3, lub na brak spełnienia którejkolwiek przesłanki z Artykułu 3 ust. 3. Jeżeli Zespół Orzekający tak zarządzi, to w terminie wskazanym przez Zespół Orzekający Strona wnioskująca może wnieść odpowiedź na sprzeciw.
6. Po otrzymaniu sprzeciwu i odpowiedzi na sprzeciw Zespół Orzekający może zaproponować właściwym Stronom wzajemne konsultacje w celu rozstrzygnięcia sprzeciwu.
7. Każda ze Stron może, w terminie wskazanym przez Zespół Orzekający, wnioskować, aby Zespół Orzekający wydał rozstrzygnięcie w sprawie sprzeciwu. Wówczas Zespół Orzekający w rozsądnym terminie rozważy zasadność Wniosku o Przedłożenie, sprzeciwu oraz odpowiedzi na sprzeciw. Zespół Orzekający może nakazać Stronie, do której skierowano Wniosek o Przedłożenie, przedłożenie jakiegokolwiek z wnioskowanych Dokumentów znajdującego się w jej posiadaniu lub pod jej pieczęcią lub kontrolą, co do którego Zespół Orzekający ustali, że: (i) kwestie, które Strona żądająca zamierza dowieść mają związek ze sprawą lub są istotne dla jej rozstrzygnięcia; (ii) nie znajduje zastosowania żadna z podstaw sprzeciwu, wymienionych w Artykułach 9 ust. 2 lub 9 ust. 3; oraz (iii) spełnione zostały przesłanki z Artykułu 3 ust. 3. Każdy z takich Dokumentów winien być przedłożony pozostałym Stronom oraz Zespołowi Orzekającemu, jeżeli ten tak postanowi.
8. W wyjątkowych przypadkach, gdy zasadność sprzeciwu może zostać rozstrzygnięta wyłącznie poprzez zapoznanie się z Dokumentem, Zespół Orzekający może uznać, że nie

powinien się z nim zapoznawać. W takim przypadku, po konsultacji ze Stronami, Zespół Orzekający wyznaczy niezależnego i bezstronnego biegłego, zobowiązanego do zachowania poufności, aby ten zapoznał się z Dokumentem i wyraził opinię na temat sprzeciwu. W zakresie, w jakim Zespół Orzekający podtrzyma sprzeciw, biegły nie może ujawnić ani Zespołowi Orzekającemu, ani pozostałym Stronom treści Dokumentu, z którym się zapoznał.

9. Jeżeli Strona ma zamiar uzyskać przedłożenie Dokumentów od osoby lub jednostki organizacyjnej, nie będącej Stroną postępowania arbitrażowego, od której Strona nie może uzyskać Dokumentów we własnym zakresie, Strona, w terminie wyznaczonym przez Zespół Orzekający, może wnioskować, aby Zespół Orzekający podjął wszelkie prawnie dostępne kroki w celu uzyskania żądanych Dokumentów lub wystąpić do Zespołu Orzekającego o udzielenie zezwolenia na podjęcie takich działań we własnym zakresie. Stosowny wniosek winien być złożony Zespołowi Orzekającemu oraz pozostałym Stronom na piśmie. Wniosek winien zawierać odpowiednie informacje, o których mowa w Artykule 3 ust. 3. Zespół Orzekający rozstrzygnie taki wniosek oraz podejmie, upoważni żądającą Stronę do podjęcia, lub zobowiąże jakąkolwiek inną Stronę do podjęcia działań, jakie Zespół Orzekający uzna za właściwe, o ile: (i) Dokumenty miałyby związek ze sprawą lub były istotne dla jej rozstrzygnięcia, (ii) zostały spełnione odpowiednie przesłanki z Artykułu 3 ust. 3, oraz (iii) nie występuje żadna z podstaw sprzeciwu z Artykułów 9 ust. 2 lub 9 ust. 3.
10. W każdym czasie przed zakończeniem postępowania arbitrażowego, Zespół Orzekający może (i) wezwać jakąkolwiek ze Stron do przedłożenia Dokumentów, (ii) wezwać jakąkolwiek ze Stron do podjęcia wszelkich starań, lub (iii) samodzielnie podjąć jakiekolwiek starania, które uzna za właściwe, w celu uzyskania Dokumentów od jakiegokolwiek osoby lub organizacji. Każda ze Stron może sprzeciwić się żądaniu w oparciu o jakikolwiek z powodów wymienionych w Artykułach 9 ust. 2 lub 9 ust. 3. W takich przypadkach odpowiednie zastosowanie znajdują Artykuły 3 ust. 4 do Artykułu 3 ust. 8.
11. W terminie wyznaczonym przez Zespół Orzekający, Strony

mogą przedłożyć Zespołowi Orzekającemu oraz pozostałym Stronom wszelkie dodatkowe Dokumenty, na które zamierzają się powołać, lub które w ich ocenie, na skutek okoliczności opisanych w przedstawionych lub przedłożonych Dokumentach, Zeznaniach Świadków, Opiniach Biegłych lub w innych pismach Stron, nabrały znaczenia dla sprawy lub są istotne dla jej rozstrzygnięcia.

12. W odniesieniu do formy przedstawienia lub przedłożenia Dokumentów, o ile Strony nie uzgodnią inaczej, lub wobec braku takiego uzgodnienia, lub gdy Zespół Orzekający nie postanowi inaczej:
  - (a) kopie Dokumentów winny być zgodne z oryginałami, a na wezwanie Zespołu Orzekającego, każdy oryginał winien zostać przedłożony do wglądu;
  - (b) Dokumenty przechowywane przez Stronę w formie elektronicznej powinny być przedstawione lub przedłożone w sposób dla niej najdogodniejszy lub najoszczędniejszy, w formie stosownie użytecznej dla odbiorców;
  - (c) Strona nie jest zobowiązana do przedkładania wielu kopii Dokumentów, które są zasadniczo identyczne;
  - (d) Dokumenty przeznaczone do przedłożenia w odpowiedzi na Wniosek o Przedłożenie nie muszą być przetłumaczone; oraz
  - (e) Dokumenty sporządzone w języku innym niż język postępowania arbitrażowego winny być przedłożone Zespołowi Orzekającemu wraz z tłumaczeniami oznaczonymi jako takie.
13. Każdy Dokument przedstawiony lub przedłożony w postępowaniu arbitrażowym przez Stronę lub podmiot nie będący Stroną, jeżeli nie jest powszechnie dostępny, będzie traktowany przez Zespół Orzekający i pozostałe Strony jako poufny, oraz będzie wykorzystany wyłącznie w związku z postępowaniem arbitrażowym. Powyższe ograniczenie nie znajduje zastosowania w przypadku, gdy ujawnienie dokumentu przez Stronę może być konieczne w

celu spełnienia obowiązku prawnego, ochrony lub wykonania prawa, lub w celu wykonania lub zakwestionowania orzeczenia w prowadzonym w dobrej wierze postępowaniu przed sądem państwowym lub innym organem władzy sądowniczej. Zespół Orzekający może wydawać zarządzenia w celu określenia warunków zachowania powyższej poufności. Niniejszy wymóg nie ma wpływu na wszelkie inne zobowiązania do zachowania poufności w postępowaniu arbitrażowym.

14. Jeżeli postępowanie arbitrażowe jest podzielone na odrębne zagadnienia lub etapy (takie jak badanie jurysdykcji, postanowienia wstępne, ustalenie odpowiedzialności lub odszkodowania), po uzgodnieniu ze Stronami, Zespół Orzekający może wyznaczyć terminy składania Dokumentów oraz Wniosków o Przedłożenie odrębnie do każdego zagadnienia lub etapu.

Artykuł 4 Świadczenie co do faktów

1. W terminie wyznaczonym przez Zespół Orzekający każda ze Stron może przedstawić świadków, na których zeznania zamierza się powołać oraz przedmiot takiego zeznania.
2. Każdy może zeznawać jako świadek, włączając w to Stronę lub członka władz Strony, pracownika lub innego jej przedstawiciela.
3. Dopuszczalne jest, aby Strona, członkowie jej władz, pracownicy, doradcy prawni lub inni przedstawiciele przesłuchiwali świadków lub potencjalnych świadków i omawiali z nimi ich przyszłe zeznanie.
4. Zespół Orzekający może zobowiązać każdą ze Stron do przedstawienia w wyznaczonym terminie Zespołowi Orzekającemu oraz pozostałym Stronom, wszystkich Zeznań Świadców, na które ma zamiar się powołać, z wyjątkiem świadków, o przesłuchanie których strona wnosi na podstawie Artykułów 4 ust. 9 lub 4 ust. 10. W przypadku podziału Rozpraw Dowodowych na odrębne zagadnienia lub etapy (takie jak jurysdykcja, postanowienia wstępne, ustalenie odpowiedzialności lub odszkodowania), Zespół Orzekający lub Strony w drodze porozumienia mogą wyznaczyć termin na składanie Zeznań Świadców odrębnie

dla każdego zagadnienia lub etapu.

5. Każde Zeznanie Świadka winno zawierać:
- (a) pełne imię i nazwisko oraz adres świadka, oświadczenie dotyczące jego obecnych lub byłych związków (o ile takie zachodzą) z którąkolwiek ze Stron oraz opis wykształcenia, kwalifikacji, przygotowania zawodowego i doświadczenia, o ile taki opis ma związek ze sporem lub treścią zeznania;
  - (b) pełny i szczegółowy opis okoliczności, oraz źródła wiedzy świadka na temat tych faktów – na tyle szczegółowy, aby służył jako dowód z zeznania świadka w sprawie objętej sporem. Dokumenty, na które powołuje się świadek, które jeszcze nie zostały złożone, winny być przedstawione;
  - (c) oświadczenie dotyczące języka, w którym Zeznanie Świadka zostało pierwotnie sporządzone oraz języka, w jakim świadek przewiduje, że będzie zeznawał na Rozprawie Dowodowej;
  - (d) poświadczenie prawdziwości Zeznania Świadka; oraz
  - (e) podpis świadka ze wskazaniem daty i miejsca.
6. W przypadku złożenia Zeznań Świadków, każda ze Stron, w terminie wyznaczonym przez Zespół Orzekający, może przedłożyć zarówno Zespołowi Orzekającemu, jak i Stronom, poprawione lub dodatkowe Zeznanie Świadka, włączając w to zeznania osób, które uprzednio nie zostały zgłoszone jako świadkowie, wyłącznie w zakresie, w jakim takie poprawki lub uzupełnienia odnoszą się do:
- (a) kwestii zawartych w Zeznaniach Świadka, Opiniach Biegłego lub innych pismach, złożonych przez inną Stronę, o ile nie były one uprzednio złożone w postępowaniu arbitrażowym; lub
  - (b) nowych okoliczności faktycznych, które nie mogły być przedmiotem uprzednich Zeznań Świadków.

7. Jeżeli świadek wezwany do stawienia na podstawie Artykułu 8 ust. 1, bez ważnego powodu nie stawia się w celu złożenia zeznania na Rozprawie Dowodowej, Zespół Orzekający pominie wszelkie Zeznania Świadka złożone przez takiego świadka, dotyczące tej Rozprawy Dowodowej chyba że, w wyjątkowych przypadkach, Zespół Orzekający postanowi inaczej.
8. Jeżeli świadek nie został wezwany do stawienia w trybie Artykułu 8 ust. 1, nie należy domniemywać, że pozostałe Strony przyznały treść Zeznań Świadka.
9. Jeżeli Strona ma zamiar oprzeć się na zeznaniu osoby, która nie stawia się na jej wniosek dobrowolnie, wówczas taka Strona może, w terminie wyznaczonym przez Zespół Orzekający, wnioskować aby Zespół Orzekający podjął wszelkie prawnie dostępne działania, aby uzyskać zeznania od takiej osoby, lub wystąpić do Zespołu Orzekającego o zezwolenie na podjęcie takich działań we własnym zakresie. Składając wniosek do Zespołu Orzekającego, Strona określi tożsamość świadka, wskaże okoliczności na które świadek ma zeznawać, oraz wyjaśni powody, dla których powyższe okoliczności mają związek ze sprawą lub są istotne dla jej rozstrzygnięcia. Zespół Orzekający podejmie decyzję w sprawie wniosku oraz podejmie, upoważni wnioskującą Stronę do podjęcia, lub zobowiąże jakąkolwiek inną Stronę do podjęcia, wszelkich działań, które Zespół Orzekający uzna za stosowne, jeżeli wedle własnego uznania stwierdzi, że zeznanie takiego świadka miałoby związek ze sprawą lub byłoby istotne dla jej rozstrzygnięcia.
10. W każdym czasie przed zakończeniem postępowania arbitrażowego, Zespół Orzekający może zobowiązać każdą ze Stron do zapewnienia lub do podjęcia wszelkich starań w celu zapewnienia stawienia się dowolnej osoby na Rozprawie Dowodowej, w celu złożenia zeznania, włączając w to jakąkolwiek osobę, której zeznania nie zostały jeszcze złożone. Każda ze Stron może zgłosić sprzeciw na podstawie którejkolwiek z podstaw określonych w Artykułach 9 ust. 2 lub 9 ust. 3.

Artykuł 5   Biegły Powołany przez Stronę

1.   Dopuszczalne jest powołanie się na Opinię Biegłego

Powołanego przez Stronę jako dowodu na wskazane okoliczności. W terminie wyznaczonym przez Zespół Orzekający (i) każda ze Stron winna wskazać Biegłego Powołanego przez Stronę, na którego zeznanie zamierza się powołać oraz przedmiot takiego zeznania; jednocześnie (ii) Biegły Powołany przez Stronę powinien przedłożyć Opinię Biegłego.

2. Opinia Biegłego będzie zawierać:
  - (a) pełne imię i nazwisko oraz adres Biegłego Powołanego przez Stronę, oświadczenie dotyczące jego obecnych lub byłych związków (o ile takie zachodzą) z którąkolwiek ze Stron, jej doradcami prawnymi i Zespołem Orzekającym, oraz opis wykształcenia, kwalifikacji, przygotowania zawodowego i doświadczenia;
  - (b) opis zlecenia, w ramach którego przedstawiane zostają opinie i wnioski;
  - (c) oświadczenie dotyczące niezależności od Stron, ich doradców prawnych oraz Zespołu Orzekającego;
  - (d) omówienie faktów, w oparciu o które biegły formułuje swoje opinie i wnioski;
  - (e) opinie i wnioski biegłego, razem z opisem metod, dowodów i informacji wykorzystanych przy wyciągnięciu wniosków. Dokumenty powołane przez Biegłego Powołanego przez Stronę, które nie zostały złożone, winny zostać przedłożone;
  - (f) jeżeli Opinia Biegłego została przetłumaczona – oświadczenie dotyczące języka, w którym Opinia Biegłego została pierwotnie sporządzona oraz języka, w którym Biegły Powołany przez Stronę przewiduje, że będzie zeznawać na Rozprawie Dowodowej;
  - (g) zapewnienie biegłego o jego przekonaniu o poprawności opinii przedstawionych w Opinii Biegłego;

- (h) podpis Biegłego Powołanego przez Stronę, z podaniem daty i miejsca; oraz
  - (i) w razie podpisania Opinii Biegłego przez więcej niż jedną osobę, wskazanie konkretnego autora lub autorów całości albo określonych części Opinii Biegłego.
- 3. Po złożeniu Opinii Biegłego, w terminie wyznaczonym przez Zespół Orzekający, każda Strona może przedstawić Zespołowi Orzekającemu i pozostałym Stronom poprawione lub dodatkowe Opinie Biegłego, włączając w to opinie lub oświadczenia osób uprzednio niewskazanych jako Biegli Powołani przez Stronę, w zakresie, w jakim takie poprawki lub uzupełnienia odnoszą się jedynie do:
  - (a) kwestii zawartych w złożonych przez inną Stronę Zeznaniach Świadków, Opiniach Biegłego lub innych pismach, o ile nie były one uprzednio złożone w postępowaniu arbitrażowym; lub
  - (b) nowych okoliczności, które nie mogły być przedmiotem uprzedniej Opinii Biegłego.
- 4. Zespół Orzekający może, według własnego uznania, zobowiązać każdego z Biegłych Powołanych przez Stronę, którzy przedłożą lub przedłożyli Opinie Biegłych dotyczące tych samych lub zbliżonych zagadnień, do spotkania się i do ich omówienia. Na takim spotkaniu Biegli Wyznaczeni przez Strony powinni dążyć do osiągnięcia porozumienia co do zagadnień objętych zakresem ich Opinii Biegłych oraz pisemnie określić wszelkie zagadnienia, co do których osiągnęli porozumienie oraz obszary sporne, ze wskazaniem powodów braku porozumienia.
- 5. Jeżeli Biegły Powołany przez Stronę, wezwany do stawiennictwa na podstawie Artykułu 8 ust. 1, nie stawi się w celu złożenia zeznania na Rozprawie Dowodowej bez ważnej przyczyny, Zespół Orzekający pominie Opinie Biegłego złożone przez tego Biegłego Powołanego przez Stronę, dotyczące tej Rozprawy Dowodowej, chyba że w wyjątkowych przypadkach, Zespół Orzekający postanowi inaczej.

6. Jeżeli Strona nie wnioskuje o stawiennictwo Bieglego Powołanego przez Stronę zgodnie z Artykułem 8 ust. 1, nie należy domniemywać, że pozostałe Strony przyznały treść Opinii Bieglego.

Artykuł 6 Biegli Powołani przez Zespół Orzekający

1. Zespół Orzekający, po konsultacji ze Stronami, może powołać jednego lub większą liczbę niezależnych Bieglych Powołanych przez Zespół Orzekający w celu przedłożenia opinii na wskazany temat. Po konsultacji ze Stronami, Zespół Orzekający określi zasady sporządzenia Opinii Bieglego Powołanego przez Zespół Orzekający. Zespół Orzekający prześle każdej Stronie egzemplarz zasad.
2. Przed wyznaczeniem Bieglego Powołanego przez Zespół Orzekający, przedłoży on Zespołowi Orzekającemu i Stronom opis swoich kwalifikacji oraz oświadczenie dotyczące niezależności wobec Stron, ich doradców prawnych i Zespołu Orzekającego. W terminie wyznaczonym przez Zespół Orzekający, Strony poinformują Zespół Orzekający czy mają zastrzeżenia co do kwalifikacji lub niezależności Bieglego Powołanego przez Zespół Orzekający. Zespół Orzekający niezwłocznie postanowi, czy zgłoszone zastrzeżenia winny zostać uwzględnione. Po wyznaczeniu Bieglego Powołanego przez Zespół Orzekający Strona może zgłosić sprzeciw co do kwalifikacji lub niezależności bieglego wyłącznie, gdy podstawą sprzeciwu są okoliczności, o których Strona dowiedziała się po wyznaczeniu. Zespół Orzekający niezwłocznie postanowi czy, a jeżeli tak, to jakie podjąć działania.
3. Z zastrzeżeniem postanowień Artykułów 9 ust. 2 i 9 ust. 3, Biegly Powołany przez Zespół Orzekający może wezwać Stronę do przedstawienia wszystkich informacji lub do zapewnienia dostępu do wszelkiego rodzaju Dokumentów, towarów, próbek, rzeczy, maszyn, systemów, procesów lub miejsc, w zakresie, w jakim pozostają w związku ze sprawą lub są istotne dla jej rozstrzygnięcia. Strony i ich przedstawiciele mają prawo do uzyskania przedmiotowych informacji i do udziału w oględzinach. Jakikolwiek spory między Bieglym Powołanym przez Zespół Orzekający a Stronami w zakresie znaczenia, istotności lub zasadności

takiego żądania rozstrzygane będą przez Zespół Orzekający w trybie określonym w Artykułach 3 ust. 5 do 8. Biegły Powołany przez Zespół Orzekający winien odnotować w Opinii Biegłego każdy przypadek niezastosowania się przez Stronę do odpowiedniego żądania lub decyzji Zespołu Orzekającego i określić jego wpływ na rozstrzygnięcie określonego zagadnienia.

4. Biegły Powołany przez Zespół Orzekający przedłoży Zespołowi Orzekającemu stanowisko w pisemnej Opinii Biegłego. Opinia Biegłego winna zawierać:
  - (a) pełne imię i nazwisko oraz adres Biegłego Powołanego przez Zespół Orzekający oraz opis jego wykształcenia, kwalifikacji, przygotowania zawodowego i doświadczenia;
  - (b) omówienie faktów, w oparciu o które formułowane są opinie i wnioski;
  - (c) opinie i wnioski biegłego, razem z opisem metod, dowodów i informacji wykorzystanych przy wyciągnięciu wniosków. Dokumenty powołane przez Biegłego Powołanego przez Zespół Orzekający, które nie zostały złożone, winny zostać przedłożone;
  - (d) jeżeli Opinia Biegłego została przetłumaczona – oświadczenie dotyczące języka, w którym Opinia Biegłego została pierwotnie sporządzona oraz języka, w którym Biegły Powołany przez Zespół Orzekający przewiduje, że będzie zeznawać na Rozprawie Dowodowej;
  - (e) zapewnienie biegłego o jego przekonaniu co do poprawności opinii wyrażonych w Opinii Biegłego;
  - (f) podpis Biegłego Powołanego przez Zespół Orzekający, z podaniem daty i miejsca; oraz
  - (g) w razie podpisania Opinii Biegłego przez więcej niż jedną osobę, wskazanie konkretnego autora lub autorów całości albo określonych części Opinii

Biegłego.

5. Zespół Orzekający prześle Stronom egzemplarz Opinii Biegłego. Strony mogą zbadać wszystkie informacje, Dokumenty, towary, próbki, rzeczy, maszyny, systemy, procesy lub wszelkie miejsca oględzin, które zbadał Biegły Powołany przez Zespół Orzekający oraz całą korespondencję między Zespołem Orzekającym i Bieglým Powołanym przez Zespół Orzekający. W terminie wskazanym przez Zespół Orzekający, każda ze Stron uprawniona jest do ustosunkowania się do Opinii Biegłego w piśmie złożonym przez Stronę lub w Zeznaniu Świadka lub w Opinii Biegłego sporządzonej przez Biegłego Powołanego przez Stronę. Zespół Orzekający prześle pismo, Zeznanie Świadka lub Opinię Biegłego do Biegłego Powołanego przez Zespół Orzekający oraz pozostałych Stron.
6. Na żądanie Strony lub Zespołu Orzekającego, Biegły Powołany przez Zespół Orzekający będzie obecny na Rozprawie Dowodowej. Zespół Orzekający może przesłuchać Biegłego Powołanego przez Zespół Orzekający; Biegły Powołany przez Zespół Orzekający może być przesłuchany przez Strony lub przez Biegłego Powołanego przez Stronę na okoliczność zagadnień poruszonych w jego Opinii Biegłego, pismach Stron, Zeznaniu Świadka lub Opiniach Biegłego sporządzonych przez Bieglých Powołanych przez Stronę zgodnie z Artykułem 6 ust. 5.
7. Każda Opinia Biegłego sporządzona przez Biegłego Powołanego przez Zespół Orzekający i jej wnioski zostaną ocenione przez Zespół Orzekający z należywym uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy.
8. Wynagrodzenie i wydatki Biegłego Powołanego przez Zespół Orzekający, pokryte w sposób określony przez Zespół Orzekający, stanowią część kosztów postępowania arbitrażowego.

Artykuł 7 Oględziny

Z zastrzeżeniem postanowień Artykułów 9 ust. 2 i 9 ust. 3, Zespół Orzekający może, na żądanie Strony lub z własnej inicjatywy,

zbadać lub żądać zbadania przez Biegłego Powołanego przez Zespół Orzekający lub Biegłego Powołanego przez Stronę wszystkich miejsc, rzeczy, maszyn lub innych przedmiotów, próbek, systemów, procesów lub Dokumentów, których zbadanie uznaje za celowe. Zespół Orzekający w porozumieniu ze Stronami, określa czas i organizację oględzin. Strony i ich przedstawiciele mają prawo do uczestnictwa w oględzinach.

Artykuł 8   Rozprawa Dowodowa

1. W terminie wskazanym przez Zespół Orzekający każda ze Stron poinformuje Zespół Orzekający i pozostałe Strony o świadkach, o stawiennictwo których wnosi. Z zastrzeżeniem Artykułu 8 ust. 3 każdy świadek (na potrzeby niniejszego Artykułu termin ten obejmuje świadków co do faktów oraz wszystkich biegłych), stawi się w celu złożenia zeznania na Rozprawie Dowodowej, jeżeli o jego stawiennictwo wniosła którakolwiek ze Stron lub Zespół Orzekający.
2. Zespół orzekający może, na wniosek Strony lub z własnej inicjatywy, po konsultacji ze Stronami, zarządzić przeprowadzenie Rozprawy Dowodowej w formie Rozprawy Zdalnej. W takim przypadku Zespół Orzekający powinien skonsultować się ze Stronami w celu sporządzenia protokołu Rozprawy Zdalnej, aby przeprowadzić Rozprawę Zdalną efektywnie, uczciwie oraz, w miarę możliwości, bez niezamierzonych zakłóceń. Protokół może odnosić się do:
  - (a) technologii, która ma zostać użyta;
  - (b) możliwości wcześniejszego przetestowania technologii lub szkolenia z obsługi technologii;
  - (c) czasu rozpoczęcia i zakończenia, biorąc pod uwagę w szczególności strefy czasowe, w których będą znajdować się uczestnicy;
  - (d) sposobu, w jaki świadkowi lub Zespołowi Orzekającemu okazywane będą Dokumenty; oraz
  - (e) środków służących zapewnieniu, że świadkowie zeznający ustnie nie będą narażeni na

nieodpowiednie oddziaływanie z zewnątrz lub rozpraszeni.

3. Zespół Orzekający sprawuje w każdym czasie pełną kontrolę nad Rozprawą Dowodową. Zespół Orzekający może ograniczyć lub uchylić każde pytanie, odpowiedź lub obowiązek stawienia świadka, jeżeli uzna, że takie pytanie, odpowiedź lub stawienie jest bezprzedmiotowe, nieistotne, nadmiernie uciążliwe, powielone lub w jakikolwiek inny sposób jest to uzasadnione podstawami sprzeciwu wymienionymi w Artykułach 9 ust. 2 lub 9 ust. 3. Pytania do świadka podczas bezpośrednich i ponownych zeznań nie mogą być w sposób nieracjonalny naprowadzające.
4. W odniesieniu do ustnych zeznań na Rozprawie Dowodowej:
  - (a) zazwyczaj jako pierwszy zeznania swoich świadków przedstawia Powód, a następnie Pozwany;
  - (b) po bezpośrednich zeznaniach każda ze Stron może zadawać pytania świadkowi, w kolejności określonej przez Zespół Orzekający. Strona, która wnioskuje świadka ma następnie możliwość zadawania pytań dodatkowych na temat zagadnień podniesionych w pytaniach pozostałych Stron;
  - (c) następnie Powód zazwyczaj jako pierwszy przedstawia zeznania swoich Biegłych Powołanych przez Stronę, a następnie zeznania swoich Biegłych Powołanych przez Stronę przedstawia Pozwany. Strona, która przedstawiała zeznania swojego Biegłego Powołanego przez Stronę ma następnie możliwość zadawania dodatkowych pytań na temat zagadnień podniesionych podczas przesłuchania przez pozostałe Strony;
  - (d) Zespół Orzekający może przesłuchać Biegłego Powołanego przez Zespół Orzekający. Biegły Powołany przez Zespół Orzekający może być również przesłuchany przez Strony lub innego

- Biegłego Powołanego przez Stronę na okoliczności zagadnień podniesionych w Opinii Biegłego Powołanego przez Zespół Orzekający, w pismach Stron lub w Opiniach Biegłych sporządzonych przez Biegłych Powołanych przez Strony;
- (e) Jeżeli postępowanie arbitrażowe jest podzielone na poszczególne zagadnienia lub etapy (takie jak jurysdykcja, postanowienia wstępne, ustalenie odpowiedzialności lub odszkodowania), Strony mogą uzgodnić lub Zespół Orzekający może zarządzić składanie zeznań w odrębnych terminach w odniesieniu do każdego zagadnienia lub etapu;
  - (f) Na żądanie Strony lub z własnej inicjatywy, Zespół Orzekający może zmienić powyższą kolejność procedowania, włączając w to uporządkowanie zeznań pod kątem określonych zagadnień lub w taki sposób, aby świadkowie mogli być przesłuchiwani w tym samym czasie i konfrontowani ze sobą (konferencja świadków);
  - (g) Zespół Orzekający może zadawać świadkowi pytania w dowolnym momencie.
5. Świadek co do faktów składający zeznania, w pierwszej kolejności oświadczy, w sposób uznany za odpowiedni przez Zespół Orzekający, że zobowiązuje się mówić prawdę lub w przypadku biegłego, oświadczy o swoim przekonaniu o poprawności opinii przedstawionych podczas Rozprawy Dowodowej. Jeżeli świadek złożył Zeznanie Świadka lub Opinię Biegłego, powinien je potwierdzić. Strony mogą postanowić lub Zespół Orzekający może zarządzić, że Zeznanie Świadka lub Opinia Biegłego traktowana będzie jako bezpośrednie zeznanie danego świadka, niemniej jednak w takim przypadku Zespół Orzekający może zezwolić na dalsze bezpośrednie zeznania ustne.
6. Z zastrzeżeniem postanowień Artykułów 9 ust. 2 i 9 ust. 3, Zespół Orzekający może zażądać złożenia ustnych lub pisemnych zeznań przez każdą osobę w odniesieniu do każdej kwestii, którą Zespół Orzekający uzna za mającą

związek ze sprawą lub istotną dla jej rozstrzygnięcia. Każdy świadek powołany i przesłuchany przez Zespół Orzekający może być również przesłuchany przez Strony.

Artykuł 9   Dopuszczalność i ocena dowodów

1. Zespół Orzekający ocenia dopuszczalność, związek, znaczenie i wagę dowodów dla sprawy.

2. Na wniosek Strony lub z własnej inicjatywy Zespół Orzekający wyłączy z materiału dowodowego lub procesu przedkładania każdy Dokument, oświadczenie, ustne zeznanie lub wynik oględzin, w całości albo w części, z któregokolwiek powodu określonego poniżej:
  - (a) braku wystarczającego związku ze sprawą lub istotnego znaczenia dla jej rozstrzygnięcia;
  - (b) przeszkody lub przywileju prawnego, który ma zastosowanie na podstawie zasad prawnych lub etycznych uznanych przez Zespół Orzekający (zobacz Artykuł 9 ust. 4 poniżej);
  - (c) nadmiernej uciążliwości w przedłożeniu żadanego dowodu;
  - (d) utraty lub zniszczenia Dokumentu o ile wykazano odpowiednie prawdopodobieństwo takiego wydarzenia;
  - (e) istnienia względów handlowej lub technicznej poufności, uznanych przez Zespół Orzekający za przekonujące;
  - (f) istnienia względów o nadzwyczajnym znaczeniu politycznym lub instytucjonalnym (włączając w to materiał dowodowy zakwalifikowany przez uprawniony organ lub międzynarodową instytucję publiczną jako tajny) uznanych przez Zespół Orzekający za przekonujące; lub
  - (g) względów ekonomii procesowej, proporcjonalności, uczciwości lub równości Stron, uznanych przez Zespół Orzekający za przekonujące.

3. Zespół Orzekający może, na wniosek Strony lub z własnej inicjatywy, wyłączyć dowód uzyskany w sposób nielegalny.
4. Podczas rozważania kwestii dotyczących przeszkody prawnej lub przywileju prawnego, o których mowa w Artykule 9 ust. 2 pkt (b) oraz w zakresie w jakim zezwalają na to bezwzględnie obowiązujące przepisy prawne lub etyczne uznane przez Zespół Orzekający za mające zastosowanie, Zespół Orzekający może uwzględnić:
  - (a) potrzebę ochrony poufności Dokumentu powstałego, bądź oświadczenia lub wiadomości ustnej złożonych w związku z oraz w celu świadczenia lub uzyskania porady prawnej;
  - (b) potrzebę ochrony poufności Dokumentu powstałego, bądź oświadczenia lub wiadomości ustnej złożonych w związku oraz w celu negocjacji ugodowych;
  - (c) oczekiwania Stron i ich doradców w czasie kiedy przyjmuje się, że przeszkoda lub przywilej prawny powstały;
  - (d) jakiegokolwiek zrzeczenie powoływania się na przeszkodę lub przywilej prawny, w wyniku porozumienia, wcześniejszego ujawnienia, potwierdzającego użycia Dokumentu, oświadczenia, ustnej wiadomości lub zawartej w niej porady, lub w jakiegokolwiek inny sposób; lub
  - (e) potrzebę zachowania uczciwości i równości między Stronami, w szczególności w przypadku gdy Strony podlegają różnym zasadom prawnym i etycznym.
5. Zespół Orzekający może, gdy wymaga tego sytuacja, podjąć niezbędne czynności w celu zapewnienia odpowiednich warunków ochrony poufności przy przedkładaniu Dokumentów i przedstawianiu lub ocenie materiału dowodowego.
6. Jeżeli bez odpowiedniego uzasadnienia Strona nie

przedłoży któregokolwiek z Dokumentów wskazanych we Wniosku o Przedłożenie, co do którego nie wniosła w odpowiednim terminie sprzeciwu lub nie przedłoży któregokolwiek Dokumentu, do przedłożenia którego zobowiązana była na podstawie decyzji Zespołu Orzekającego, wówczas Zespół Orzekający może przyjąć, że treść takiego dokumentu byłaby sprzeczna z jej interesem.

7. Jeżeli bez odpowiedniego uzasadnienia Strona nie przedstawi jakiegokolwiek innego istotnego dowodu, włączając w to zeznanie, o które Strona wniosła, i co do którego Strona, do której skierowano żądanie, nie wniosła sprzeciwu w odpowiednim terminie lub nie udostępniła jakiegokolwiek innego dowodu, włączając zeznanie, do przedłożenia którego zobowiązana była na podstawie decyzji Zespołu Orzekającego, wówczas Zespół Orzekający może przyjąć, że treść takiego dowodu byłaby sprzeczna z jej interesem.
8. Jeżeli Zespół Orzekający uzna, że Strona nie działała w dobrej wierze w postępowaniu dowodowym, Zespół Orzekający może, niezależnie od innych środków przysługujących na podstawie niniejszego Regulaminu, wziąć pod uwagę to uchybienie przy obciążaniu Strony kosztami postępowania arbitrażowego, w tym kosztami wynikającymi lub związanymi z postępowaniem dowodowym.